

кладачів виявили бажання застосовувати таку систему оцінювання й під час аудиторних занять. Проте часто, дана система поєднується з оцінками 5 та 4, а також різною кількістю балів (1—3) за різні види роботи. Саме це викликає невдоволеність студентів, оскільки наприкінці семестру достатньо важко визначити, який вид роботи оцінений у балах, а який — в оцінках.

Часто карти самостійної роботи містять загальний перелік робіт та бали, які за них можна отримати. Проте на практиці, під заголовком «експрес контроль — 10 балів» знаходиться 4 чи 5 видів різноманітних робіт з різною кількістю балів, і студентів не попереджають про такі зміни, що суперечить принципу відкритості.

Ще одним важливим моментом є необхідність ознайомлення студентів першого курсу з картами самостійної роботи, оскільки вони переходять зі звичної 12-бальної до 100-бальної системи оцінювання. Проте, як показав досвід, часто викладачі не лише не пояснюють критерії оцінювання, а й взагалі не надають студентам карти самостійної роботи.

Таким чином, карта самостійної роботи має бути зрозумілою та простою, в ній мають бути чітко зазначені всі види роботи, за які студенти можуть отримати бали, та форми їх контролю. Запропоновані види роботи не повинні дублюватися, і бажано, щоб викладачі дотримувалися єдиної системи оцінювання роботи — чи бальної, чи оціночної. Але якщо використовуються обидві системи — пояснити студентам механізми переведення оцінок в бали. Обов'язково доводити до відома студентів критерії оцінювання робіт. Саме тоді карта самостійної роботи відповідатиме принципам відкритості та прозорості оцінювання роботи студента.

Ільницький Д. О., канд. екон. наук, доцент
кафедри міжнародної економіки

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Загально тенденцією розвитку системи освіти є відмова від суб'єктивізму та рух до «об'єктивного» оцінювання студента з одночасним нівелюванням ролі викладача як Вчителя та формуванням Шкіл. Такий стан справ пов'язаний передусім з масовістю освіти, яка стає більш доступною величезній кількості людей

у більшості країн. Варто при цьому пам'ятати, що результат навчального процесу при цьому перетворюється на товар масового використання. Однак ще залишаються школи, випускники яких можуть сказати, що вони вчилися в певного викладача (як правило професора), але це вже скоріш їх ринкова ніша, адже вартість навчання в них є найвищою, а кількість студентів на одного викладача найменшою. Однозначно можна сказати, що економіці потрібні різні кадри, але хто ж готуватиме найкращі з них, як не головний економічний ВУЗ країни!

Нам вважається за доцільне залишити певну частку оцінювання якості знань студентів за суб'єктивним фактором. У нашому випадку це може бути відновлення для певних предметів усного іспиту або надання частини балів за усні відповіді в якості складової сумарної кількості балів за результатами іспиту. Серед аргументів цього слід назвати такі: 1) економічна наука не належить до точних наук, а тому вміння демонструвати та відстоювати свою позицію надзвичайно необхідне для наших випускників; 2) викладач-лектор частіш за все студентів бачить один раз на іспиті та кілька разів на лекціях, у результаті чого ні студенти, а ні викладачі фактично один одного і не знають в обличчя; 3) зменшується проблема використання шпаргалок. Одним з моментів запровадження такого виду оцінювання є також питання навантаження, адже, наприклад, для більш-менш якісної розмови з 30 студентами необхідно 2—3 години.

Актуальним також є рух університету в ногу з науково-технічним прогресом. Провідні університету світу активно використовують електронний документообіг (електронний підпис, бази даних, документи), інформаційно-телекомунікаційні технології (Інтернет та внутрішні сайти, Інтернет та внутрішні форуми, дистанційна освіта, мобільний зв'язок тощо). Питань тут виникає досить багато, а вирішувати їх необхідно системно та поступово (серед ключових наведемо такі: сучасне матеріально-технічне забезпечення, підготовка та підвищення кваліфікації кадрів, нормативні та юридичні аспекти).

Для прикладу закон України «Про інформацію» визначає, що така інформація про особу та вимагає її захищати. Кожна особа має право на ознайомлення з інформацією, зібраною про неї, що може бути організовано через сайт та зробить діяльність університету більш прозорою. При цьому Конституційний Суд встановив, що «забороняється не лише збирання, а й зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її попередньої згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в

інтересах національної безпеки, економічного добробуту, прав та свобод людини. До конфіденційної інформації, зокрема, належать свідчення про особу (освіта...»).

Що ж робити? Чи збирати ці дані в межах електронної інформаційної системи університету? — ТАК, адже це робилося завжди, але в паперовому вигляді. Чи необхідна подальша комп'ютеризація та інформатизація в університеті? — ТАК! Обов'язково. Що необхідно зробити? 1) формалізувати правила роботи з такою інформацією (хто має права щось робити з інформацією); 2) підготувати матеріально технічну базу (комп'ютери, локальна мережа(і), сервера, бази даних); 3) розробити унікальне для власних потреб або придбати стандартизоване необхідне (в разі необхідності ліцензійне) програмне забезпечення, у тому числі вирішити питання захисту інформації; 4) підготувати працівників до роботи з програмним забезпеченням. Що оприлюднювати (в локальній мережі, Інтернет)? Варіант 1 — у кожного студента брати підпис про його дозвіл на «збирання, а й зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу», а потім оприлюднювати лише в такий спосіб, коли ці дані доступні лише цьому студентові і особам, які мають право на внесення, перегляд та редагування цих даних, з службовою необхідністю. Варіант 2 — оприлюднювати не самі дані про особу, а результат їх обробки — наприклад, рейтинг студента серед його колег.

Ще кілька слів щодо вирішення проблеми шпаргалок. Можна йти шляхом, коли студент студенту Недруг, та розвивати цей напрямок. Іншим варіантом вбачається вдосконалення системи до такої межі, коли використання шпаргалок стане не тільки неможливим, а головне непотрібним (нестандартні питання, усне опитування тощо). Комерціалізація діяльності університету призводитиме до його широкого співробітництва з широким колом підприємств та організацій, для яких університет вирішуватиме різноманітні практичні питання, а це буде найкращим прикладом для студентів (які будуть брати активну участь у такому співробітництві). Також можливим та доцільним є використання охорони університету для виконання поліцейських функцій під час іспитів, як це робиться в окремих країнах.

Завершуючи, тезою відзначимо, що оцінювання повинно виконувати свою функцію в освіті, але головним критерієм якості залишається практика. Тому надзвичайно доцільним було б регулярне проведення дослідження рівня життя, доходів випускників попередніх років.